

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

Jarosław Wołodkiewicz (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z powództwa P. H.

przeciwko T. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
12 października 2022 r.

na skutek skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu
Okręgowego w Szczecinie z 7 listopada 2017 r., sygn. VIII Ga 416/16:

- 1. odrzuca skargę nadzwyczajną,**
- 2. znosi wzajemnie koszty postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Pismem z 30 września 2020 r. Prokurator Generalny wniósł do Sądu Najwyższego skargę nadzwyczajną od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 7 listopada 2017 r., sygn. VIII Ga 416/16, zarzucając mu rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 363 § 1 i 2 w zw. z art. 822 § 1 k.c. poprzez „błędą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na niezasadnym przyjęciu, że w sytuacji gdy poszkodowany zdecydował się na naprawę uszkodzonego samochodu, odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej winno być ustalone na kwotę faktycznie poniesionych przez niego wydatków na naprawę, o ile nie będą się one różniły znacząco od cen

rynkowych obowiązujących na rynku lokalnym w dacie naprawy, gdzie prawidłowa interpretacja art. 363 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 822 § 1 k.c. wskazuje, że wypłata odszkodowania z tytułu odpowiedzialności OC powinna być ustalona i wypłacona niezależnie od tego czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić” (pisownia oryginalna).

Powołując się na powyższe zarzuty, Prokurator Generalny wniosł o „zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy z dnia 28 kwietnia 2017 r., sygn. akt VIII Ga 92/17, poprzez jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania ze skargi nadzwyczajnej” (pisownia oryginalna).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nadzwyczajna podlega odrzuceniu.

Artykuł 95 pkt 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 1904; Dz.U. 2022, poz. 480 ze zm., dalej: „u.SN”) nakazuje stosować do skargi nadzwyczajnej w sprawach cywilnych przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem art. 398⁴ § 2 oraz art. 398⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy ma więc obowiązek stosować wszystkie przepisy o skardze kasacyjnej – za wyjątkiem w/w – przy rozpoznawaniu skargi nadzwyczajnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2022 r., I NSNc 309/21).

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN, do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej i skargi nadzwyczajnej należą:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części;
- 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie;
- 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany.

Skarga kasacyjna i skarga nadzwyczajna powinna zawierać wszystkie elementy konstrukcyjne pod rygorem jej odrzuceniem *a limine* (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; 14 stycznia 2016 r., I CZ

116/15; 31 sierpnia 2021 r., II CSK 81/21), z tym że samo literalne ujęcie skargi nie ma rozstrzygającego znaczenia w każdym przypadku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 30 września 2016 r., I CZ 54/16; 30 września 2016 r., I CZ 54/16; 24 kwietnia 2018 r., V CZ 25/18; postanowienie Sądu Najwyższego z 4 października 2022 r., I NSNc 725/21; wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2022 r., I NSNc 748/21).

Rozpoznawana skarga nadzwyczajna zawiera aż trzy braki konstrukcyjne. Po pierwsze, zawiera błąd w oznaczeniu zaskarżonego orzeczenia. Po drugie, formułuje nieznane prawu procesowemu żądanie „zmiany orzeczenia przez jego uchylenie”. Po trzecie, skarga nie określa zakresu żądanego uchylenia lub zmiany orzeczenia – nie wskazuje, czy skarżący żąda uchylenia w całości czy w części. Każdy tych braków stanowi brak konstrukcyjny skargi nadzwyczajnej w rozumieniu art. 398⁴ § 1 k.p.c.

Po pierwsze, skarżący oznaczył jako zaskarżone orzeczenie wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 7 listopada 2017 r., VIII Ga 416/16. Natomiast wniosek skargi dotyczy zupełnie innego orzeczenia, tj. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 28 kwietnia 2017 r., VIII Ga 92/17, który z oczywistych względów nie jest jednak przedmiotem zaskarżenia. Należy przy tym podkreślić, że wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia musi pozostawać w ścisłej relacji z przedmiotem i zakresem zaskarżenia, w szczególności musi dotyczyć tego samego orzeczenia, które zostało zaskarżone (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; 14 sierpnia 2020 r., I CSK 107/20; 16 kwietnia 2021 r., II CSK 501/20).

Po drugie, wniosek skarżącego zawiera nieznane prawu procesowemu żądanie, a mianowicie o „zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie i przekazanie sądowi do ponownego rozpoznania”. W ramach skargi nadzwyczajnej, podobnie jak w przypadku skargi kasacyjnej, skarżący może złożyć wniosek o: 1) uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który je wydał (rozstrzygnięcie kasacyjne) lub 2) uchylenie i zmianę zaskarżonego orzeczenia (rozstrzygnięcie reformatoryjne). Oczywiście skarżący może w skardze wnieść zarówno o uchylenie zaskarżonego orzeczenia, jak i o jego zmianę, ale na zasadzie alternatywy, nigdy zaś koniunkcji. Tymczasem

wniosek sformułowany przez Prokuratora Generalnego ma charakter „kasacyjno-reformatoryjny”, bo w ramach tego samego wniosku wnosi zarówno o zmianę oraz o uchylenie i przekazanie sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Po trzecie, przedmiotowy wniosek nie wskazuje zakresu żądanego uchylenia czy zmiany zaskarżonego orzeczenia. Określenie tego zakresu jest istotnym wymogiem konstrukcyjnym skargi kasacyjnej i skargi nadzwyczajnej, co oznacza, że strona powinna jednoznacznie sformułować własne stanowisko. Skarżący powinien wyraźnie i jasno wskazać, czy zaskarża cały wyrok, czy tylko jego część oraz – odpowiednio do zakresu zaskarżenia i w zgodności z nim – sformułować wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę całości lub określonej ściśle części zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 marca 2000 r., II CKN 711/00; 12 października 2007 r., V CSK 309/07; 6 sierpnia 2014 r., V CSK 24/14; 20 lutego 2015 r., V CSK 427/14; 14 stycznia 2016 r., I CZ 116/15; 15 września 2020 r., V CSK 116/20; 31 sierpnia 2021 r., II CSK 81/21).

W związku z powyższym Sąd Najwyższy kierując się podstawowymi zasadami prawa procesowego uznał, że jego rolą nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które skarżący miał na myśli przy konstruowaniu skargi, ani tym bardziej podejmowanie decyzji za skarżącego co i w jakim zakresie należy zaskarżyć oraz z jakim skutkiem. Od Prokuratora Generalnego jako organu władzy publicznej wyposażonego w znaczny aparat organizacyjny i zobowiązanego do ochrony interesu publicznego, należy oczekiwać szczególnej staranności w wypełnianiu zadań związanych z wnoszeniem do Sądu Najwyższego nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN.